

A hernyók 1—2 hét múlva végleg elpusztulnak, miután a paraziták álcái ennyi idő alatt teljesen kifejlődnek és a hernyóból kirágják magukat. Az így előkerülő álcákat 2 napszamos az etetőláda fenekéről minden nap összeszedi és egy külön, felül nyitott dobozba gyűjti össze, ahol ezek az álcák egy-két nap alatt egy sötétbarna, elég kemény burokkal körülvett, úgynevezett tonnabábbbá alakulnak át.

Az ily módon nyert bábok egy 10 cm széles, hosszú és magas fadobozba lesznek ezrével nedves fűrészpor közé csomagolva (váltakozva egy réteg fűrészpor, egy sor báb). A becsomagolt bábokat az itteni állomás elküldi Cherburgba, az amerikai konzulátushoz, ahonnan az időelőtti kirepülés megakadályozása végett a csomagokat jég közé rakva, hajón a Bureau of Entomologynak küldik.

A rovar-tani állomás erre a célra alkalmas költőberendezésekben helyezi el a bábokat, melyek ott kikelnek. A bábokból kikelő legyeket megtermékenyítésük után kiszállítják az *ocneria dispar* által megtámadott erdőkbe, ahol kihelyezésük után fajfenntartási ösztönüktől hajtva, a hernyók között megkezdik pusztító, de az erdőgazdaságra nézve áldásos munkájukat.

Erdőgazdasági problémák, vadkárok

Írta: Páll Miklós

A mai nagyon súlyos gazdasági válság korában az erdőgazdaságról nem esik annyi szó, mint kellene. A köztudatban ugyanis befészkelte magát az a gondolat, hogy az erdő egy Wertheim-szekrény, oda csak be kell nyúlni a pénzért. Ez így is van a legtöbb kisebb-nagyobb birtokosnál, hol a mezőgazdaságokat erdők is díszítik. Pl. a mi vidékünkön, Zalában, a legtöbb törpe- és középbirtokosnak tényleg van kisebb-nagyobb erdeje, hol a jó gazda tartalékolt magának szálaserdőt, mit a nehéz viszonyok között letarol. Nem tudok ellentállni, hogy itt el ne mondjam, részben fentiek igazolására, részben a nehéz viszonyok jellemzésére, hogy soha annyi fát kitermelve nem

lehetett látni vidékünkön, mint most. Pedig ennek a túltermelésnek éppen a gazdákra van meg a szomorú következménye, mert a nagy kínálat lenyomja a fa árát és a gazda nem tud úgy pénzelni, mint számította.

Azonban hogy állunk a kimondott erdőbirtokokkal? Az erdőgazdát is rettenetesen nyomja a krízis és az erdőbirtoknál, mely rendszeresen van kezelve, a kitermelt fatömeg nem tartalék, mint a legtöbb gazdánál, hanem a rendes üzemű gazdálkodás normális hozadéka, mely éppen úgy szenved a rossz konjunktúra miatt, mint a mezőgazdaság. És itt jutottam el a tulajdonképeni témához. Ugyanis az erdőgazdaságot — hangsúlyozom, mindig egy rendszeresen kezelt és csak erdőbirtokról beszélek, a mi zalai viszonyaink alapján — a fenti gondokon kívül nyomja még egy súlyos teher, a vadkár.

Számtalanszor olvassuk és halljuk autentikus helyekről is, hogy a vad a nemzet kincse, a vadászat nemzetgazdasági érdek; — de bármennyire is az, a fővad és vadászata érdekében semmi sem történik. A fővad tényleg szép és értékes nemzeti kincsünk, kiviteli mérlegünk is bizonyítja. Tehát országos és nemzetgazdasági érdekünk, hogy csonka hazánkban a viszonyoknak megfelelő számban, helyes ivararányban tartva, gondoskodjunk a szarvasállományról. A fővaddal csak az elavult vadászati törvény foglalkozik; ezt a törvényt már annyit szidták, hogy feleslegesnek tartom elismételni a hibáit.

Az erdőgazdaság, melynek ezen problémájáról beszélünk, rendszeren olyan nagy, hogy önálló vadászterületet képez. Az erdők községi határokat koszorúznak és ezen területek bérbe vannak adva. A mi vidékünkön a községi határok is tarkítva vannak kisebb-nagyobb erdőfoltokkal, melyek a vadak kedvenc helyei. Mint tudjuk, a szarvas nagy területet bekóborol, ha fel is keresi rendes bűgő-helyeit a bika és ellő-sűrűségeit a tehén. Azonban ezen helyek nem mindig nagy, összefüggő erdők! Kóborlása, táplálkozása közben kárt okoz erdön, mezőn, az erdész fiatalosai, csemetéi megsínylik a vadat. A gazda azonban a letaposott és lelegelt vetése miatt kéri a kártérítést. A magyar ember igazságérzése azt mondja, az fizessen, kinek haszna, erkölcsi vagy anyagi haszna van a károkat okozó va-

dakból és a bérlőjéhez megy. De a törvény szerint a kárt a vadtenyésztőnek kell fizetnie! Egy községi terület bérlője rendszeren szeret szarvast löni, de vadkárt fizetni nem szeret és be is tudja bizonyítani könnyen, hogy ő nem tenyészt a vadat. Bíróság elé kerül az ügy és biztos, hogy a szomszédos erdőgazdaságot marasztalják el. A tényleges károkat meg kell fizetni, de miért pont az erdőgazdaságnak? Hiszen vadtenyésztést ma igen kevés erdőgazda űz, mert olyan költséges, hogy azt el nem bírja. Az ítéletek sokszor olyan erőszakoltak, hogy látszik belőlük, hogy valakinek fizetni kell, tehát kell keresni bűnbakot. Pedig az, aki jogosult az erdőgazdaság vadászatára, sokszor sokkal kisebb és kevésbé értékes eredményekkel kell, hogy megelégedjék, mint a szomszéd, ki a széleken átváltó vadakat lesen puskavégre kapja. Így az erdő a súlyos vadkárjai mellett, melyeket szenved, fizet másoknak is nagy összegeket, de ezért legalább elnézheti, hogy a bíróság által is az övéinek mondott vadakat más lövöldözi le. Amellett, ha az erdő vadászjogának tulajdonosa akarná szabályozni az állományt, kevesbiteni a vaddisznókat, szarvasteheneket kilőni a megfelelő számban, a vad túllép a határon és a jó szándéknak vége. Tehát meddő küzdelmet kell folytatni sokszor, mert nem léphetünk át más területére, mert „a vad a földtulajdon elválaszthatatlan tartozéka“. Az erdőgazdaságnak ez egy olyan igazságtalan megterhelése, melyet elviselni nem lehet és mentesíteni kell az erdőt ezen igazságtalan kiadásoktól. A mai állapotok mellett az erdőgazda kénytelen lesz tűzzel-vassal a szarvasok ellen fordulni, mert csak ez a mód áll jelenleg rendelkezésére. Mindezeket végül a szarvasállomány sínyli meg.

Ezen problémákon segíteni kell. Lehetővé kell tenni, hogy a szarvasállomány a megfelelő nagyságú területen rendszeresen, helyes ivararányban tenyésztődhessék, megfelelő védelemben részesüljön, megfelelő számú legyen.

Szabályozandó a vadkár, hogy azt terhelje, aki tényleg kárpótlást kap a vadászörömökben a költségeiért.

Végül az erdőgazdaságról le kell venni az igaztalan vadkárak terhét.

Ezekkel a kérdésekkel pedig elsősorban nekünk, erdészeknek kell foglalkozni. Lehet valaki jó vadász, kitűnő lövő, ismerheti is a vadat, de a vad problémáinak megoldására csak az erdész hivatott, ki állandóan az erdővel és vaddal foglalkozik. Ez hivatása és kötelessége az erdészeknek.

A törvény revízióját nem várhatjuk, mert a dolog sürgős. Meg kell találni a megoldásokat, meg kell vitatnunk, ki kell próbálnunk, hogy a törvény alkotásánál már kiforrt adatokkal rendelkezessünk. Vidékenként más és más lehet a helyzet, de nagy vonásokban azért megegyezik. Megyénként az alispán szabályrendeletekkel, vagy az illetékes minisztérium rendelettel megoldhatja a kérdést, míg a törvény elkészül.

Elképzelésünk szerint a mi viszonyaink között a kérdések akképen oldhatók meg, ha a megyében minden vadász köteles egy megyei vadásztársulat tagja lenni. Vadászjegyet is csak az kaphat, kinek azt a társulat kiadni javasolja. Ezen vadásztársulat a fővadakra vonatkozólag körzeteket szabna meg, hol a szarvas és vaddisznó vadászata rendszeres terv szerint folya, megállapított időben, pontosan meghatározva a lelövendő állatok számát. A körzetet teljesen a fővad tartózkodási helyeinek gócpontjai szerint kell kijelölni. A fővadász körzetben az vadászik, illetve azok vadásznak, kik a vadkárokat fizetik. A körzeteken belül lévő kisebb vadászbérlők, a régi bérlők, csak apró vadra vadászhatnak vagy arányosan részt kell venniök a vadkárterhekben. Ha az egyes körzetekben meghatározott számban, egyszerre — hogy a vad ne menekülhessen át a másik területre — kilövik az előírányzott mennyiségű vadat, pár év alatt helyes ivararányú és szép állományunk lesz, a kisgazdatársadalom is megnyugszik, mert látja, hogy komolyan védik a károktól és a tényleges károkat megkapja pereskedések nélkül.

Az apróvad ápolása is jobban nekilendül, mert a vadászati örömöket nem az éjjeli leseken kell keresnie a bérlőnek vagy birtokosnak, hanem gondoskodnia kell, hogy a nyúl, fogoly, fácán stb. szaporodhassék.

Az orvvadászok ellen is jó védelmi hálózat fog így kiépülni, mert nagyobb lesz az ellenőrzés a vadászjegyek kiadásánál.

A megyei vadásztársulatnak joga lesz büntetni is, sőt joga lesz annak a kezéből véglegesen kivenni a fegyvert, kinek az nem való a kezébe.

Fognak természetesen költségek felmerülni, de végeredményben a vadászat költségekkel jár, nem kenyérkereset.

Lehet, sőt valószínű, hogy ezek az ötletek nem ölelik fel a probléma minden kérdését, más vidéken más megoldandó esetek vannak, de jóakarattal feltétlenül találunk megoldást és kell is keresni, a vad és az erdő érdekében.

EGYESÜLETI KÖZLEMÉNYEK

A hazai fatermékek tarifális védelme tárgyában történt felterjesztésünkre a m. kir. földművelésügyi miniszter úrnak a m. kir. kereskedelemügyi miniszter úrhoz intézett 63.129/1930. I. 1. számú átirata.

Nagyméltóságú Miniszter Úr!

Már több alkalommal volt szerencsém Nagyméltóságod előtt rámutatnom arra a körülményre, hogy a magyar erdőgazdaság termékei a külföldről behozott fatermékekkel szemben nem versenyképesek, mert egyrészt a hazai fatermelés vámkedvezményben nem részesül, másrészt a külfölddel szemben magasabbak a termelési bérek, különösen pedig a közforgalmi eszközökhöz való szállítási költségek, mert hazai erdőgazdaságaink túlnyomóan a drága fuvarerőre vannak utalva, legfőképen pedig azért, mert vasúti tarifánk a belföldi fatermelést aránytalanul súlyosabban terhelik, mint az importált faanyagokat.

Nagyméltóságod, méltányolva a magyar erdőgazdaság nehéz helyzetét, ez évi április hó 10-én kelt 22.447/1930. VIII. K. M. sz. alatt akként rendelkezett, hogy a belföldi tüzifánál a tört fuvardíjszámítás hátrányainak csökkentése céljából minden olyan esetben, midőn a helyiérdekű vasutakkal való forgalomban a szállítás legalább három vasuton történik, közvetlen mérsékelt díjtételekben a m. kir. államvasutak is fél kezelési illetékekkel rövidített díjtételeiket számítják be.

Nagyméltóságodnak ez a rendelkezése azonban korántsem enyhítette számottevőleg azt a hátrányos helyzetet, melyben a ma-